

8 ROZPOČETNICTVÍ

PŘÍKLAD Č. 1

Firma OUTDOOR šije jeden druh speciálních pláštěnek. Variabilní náklady dle předběžné kalkulace a cena jedné pláštěnky jsou následující:

Položka	na 1 kus
cena	1 200
jednicový materiál	400
jednicové mzdy	120
jednicové prodejní náklady	45
variabilní výrobní režie	75
variabilní prodejní režie	40

Rozpočtované fixní režijní náklady středisek jsou následující:

- výrobní fixní režie: 1 150 000 Kč
- prodejní fixní režie: 920 000 Kč

Sestavte rozpočet výnosů, nákladů a zisku pro předpokládaný objem prodeje 6 000 ks pláštěnek, pro 4 000 ks (pesimistická varianta) a 8 000 ks (optimistická varianta).

Položka	n	4 000 ks	6 000 ks	8 000 ks
Výnosy z prodeje				
Jednicový materiál				
Jednicové mzdy				
Jednicové prodejní náklady				
Variabilní výrobní režie				
Variabilní prodejní režie				
Variabilní náklady celkem				
Marže				
Výrobní režie fixní				
Prodejní režie fixní				
Fixní náklady celkem				
Zisk				

PŘÍKLAD Č. 2

Firma plánovala výrobu 20 000 jednotek za měsíc. Rozpočtované režijní variabilní náklady pro tento objem výroby činily:

- nepřímý materiál	8 000 Kč
- mazadla	2 000 Kč
- energie	6 000 Kč
- celkem	16 000 Kč

Během daného měsíce firma vyrobila jen 18 500 jednotek. Použije-li se pevný rozpočet, bude mít provozní výkaz tuto podobu:

Položka	Skutečnost	Rozpočet	Odchylka
Počet jednotek	18 500	20 000	1 500
Variabilní režijní náklady			
Nepřímý materiál	7 300	8 000	700
Mazadla	1 800	2 000	200
Energie	5 600	6 000	400
Celkem	14 700	16 000	1 300

V čem je výkaz chybný?

Ve firmě kolísá výroba obvykle od 16 000 do 22 000 jednotek měsíčně. Průzkumem chování nákladů během příslušného období byly zjištěny tyto vztahy pro variabilní část režijních nákladů:

Sazba pro výpočet VN na jednotku:

- nepřímý materiál	0,4 Kč
- mazadla	0,1 Kč
- energie	0,3 Kč

Pomocí těchto sazeb sestavte pružný rozpočet, který je odstupňovaný po 2 000 jednotkách v intervalu od 16 000 do 22 000 jednotek.

Položky režijních variabilních nákladů	Sazba v Kč/jedn.	Rozsah produkce v počtu jednotek			
		16 000	18 000	20 000	22 000
Nepřímý materiál	0,4				
Mazadla	0,1				
Energie	0,3				
Celkové VN					

Jakmile je sestaven pružný rozpočet, je možné porovnávat skutečné výsledky za dané období se srovnatelným rozpočtem pro kterékoliv výrobní množství ležící v intervalu rozpočtovaných výkonů.

Firma tedy ve skutečnosti místo plánovaných 20 000 jednotek vyrobila jen 18 500 jednotek. Sestavte výkaz plnění rozpočtu, za použití pružného rozpočtu (a rozpočtových sazeb).

Položka	Sazba v Kč/jedn.	Skutečnost	Rozpočet	Odchylka
Počet jednotek		18 500	18 500	
Nepřímý materiál	0,4			
Mazadla	0,1			
Energie	0,3			
Celkové VN				

PŘÍKLAD Č. 3

Podnik vyrábí nemrznoucí směs v balení o obsahu 1 litr a 2 litry. Sestavte rozpočet tržeb a inkasa tržeb za II. čtvrtletí, pokud znáte plán prodeje a víte, že cena 1l směsi je 50 Kč, cena 2l směsi je 90 Kč, velkoodběratelé hradí své závazky za měsíc po dodávce a maloodběratelé platí při odběru zboží. Vyčíslete také změnu stavu pohledávek vůči odběratelům.

Prodej směsi v tis. ks:

	březen	duben	květen	červen	II. čtvrtletí
1 l maloodběratelé	30	35	60	40	135
1 l velkoodběratelé	400	420	380	300	1 100
2 l maloodběratelé	30	45	50	40	135
2 l velkoodběratelé	270	260	310	290	860

Prodej směsi v tis. Kč:

	březen	duben	květen	červen	II. čtvrtletí
1 l maloodběratelé					
1 l velkoodběratelé					
2 l maloodběratelé					
2 l velkoodběratelé					

Fakturace v tis. Kč:

	březen	duben	květen	červen	II. čtvrtletí
maloodběratelé					
velkoodběratelé					
Celkem					

Inkaso tržeb v tis. Kč:

	duben	květen	červen	II. čtvrtletí
maloodběratelé				
velkoodběratelé				
Celkem				

Sestavte rozpočet spotřeby, nákupu materiálu a výdajů za nákup ve II.čtvrtletí, pokud znáte údaje o výrobě litrových balení směsi.

<i>V tis. ks</i>	duben	květen	červen	červenec	srpen
Směs - 1l balení	600	400	350	450	500

Dále víte, že nemrznoucí směs obsahuje glycerinový roztok (cena za litr je 60 Kč), přísady (cena za litr je 150 Kč) a obal (cena za kus je 5 Kč).

Z 1 litru roztoku se vyrobí 5 litrů směsi a z 1 litru přísad 10 litrů směsi. Obaly se nakupují a platí vždy v měsíci spotřeby, roztok se nakupuje 2 měsíce před spotřebou a platí se měsíc po nákupu a přísady se nakupují 1 měsíc před spotřebou a platí se při nákupu. Vyčíslete také změnu stavu zásob a závazků k dodavatelům.

Spotřeba surovin v naturálních jednotkách:

	duben	květen	červen	II. čtvrtletí	červenec	srpen
Směs						
Roztok (v tis. l)						
přísady (v tis. l)						
obaly						

Spotřeba surovin v tis. Kč:

	duben	květen	červen	II. čtvrtletí	červenec	srpen
roztok						
přísady						
obaly						
Celkem						

Nákup v tis. Kč:

	únor	březen	duben	květen	červen	II. čtvrtletí
roztok						
přísady						
obaly						
Celkem						

Výdaje v tis. Kč:

	duben	květen	červen	II. čtvrtletí
roztok				
přísady				
obaly				
Celkem				

PŘÍKLAD Č. 4 – DOMÁCÍ ÚKOL

Podnik vyrábí ovocné jogurty, které obsahují tyto suroviny: bílý jogurt, ovocnou směs a kelímek. Cena 1 litru bílého jogurtu je 30 Kč, cena 1 kg ovocné směsi je 290 Kč a cena kelímku je 0,6 Kč. Z 1 litru bílého jogurtu se vyrobí 9 ovocných jogurtů a z 1 kilogramu ovocné směsi se vyrobí 50 ovocných jogurtů. Dále víte, že:

- kelímky se nakupují měsíc dopředu a platí se měsíc po nákupu
- ovocná směs se nakupuje 1 měsíc před spotřebou a platí se 40 % v měsíci nákupu, 30 % měsíc po nákupu a 30 % je na dvouměsíční dodavatelský úvěr
- bílý jogurt se nakupuje 2 měsíce před spotřebou a platí se měsíc po nákupu.

Sestavte rozpočet spotřeby, nákupu a výdajů surovin za III. čtvrtletí roku. Dále vyčíslete změnu stavu zásob a závazků k dodavatelům. Údaje o výrobě ovocných jogurtů jsou uvedeny v následující tabulce.

Plán výroby ovocných jogurtů a spotřeby surovin:

	květen	červen	červenec	srpen	září	III. Q	říjen	listopad
Ovocné jogurty	4 050	5 400	3 150	3 600	4 500		4 950	2 700
Bílý jogurt								
Ovocná směs								
Kelímky								

Rozpočet spotřeby surovin:

	květen	červen	červenec	srpen	září	III. Q	říjen	listopad
Celkem								

Rozpočet nákupu:

	květen	červen	červenec	srpen	září	III. Q	říjen	listopad
Celkem								

Rozpočet výdajů:

	květen	červen	červenec	srpen	září	III. Q	říjen	listopad
Celkem								

PŘÍKLAD Č. 5

Firma BUDGET, s.r.o. stanovila pro 3. čtvrtletí rozpočet s následujícími příjmy a výdaji:

	Příjmy	Výdaje
Červenec	120 000	105 000
Srpen	75 000	82 530
Září	105 500	104 000

Podle úvěrové smlouvy činí minimální zůstatek peněžních prostředků společnosti na konci každého měsíce 12 000 Kč a úvěr lze čerpat do limitu 40 000 Kč s ročním úrokem 10 % placeným poslední den v měsíci. Úrok je počítán podle stavu půjčky na začátku měsíce. Sestavte rozpočet cash flow na 3. čtvrtletí, když k 1.7. již společnost čerpá úvěr ve výši 8 400 Kč a stav peněžních prostředků činí 10 000 Kč.

Rozpočet CF na 3. čtvrtletí:

	Červenec	Srpen	Září
Počáteční stav peněžních prostředků			
Příjmy			
Celkem disponibilní prostředky			
Výdaje			
Úroky 10 % p.a.			
Předběžný stav			
Dodatečný úvěr			
Splátky úvěru			
Konečný stav peněžních prostředků			
Stav úvěrů			

PŘÍKLAD Č. 6

Sestavte rozpočet cash flow společnosti OMEGA, s.r.o. na měsíc červen, jsou-li známy tyto informace:

- stav peněžních prostředků v pokladně a na účtech společnosti k 1.6. činí 30 000 Kč
- tržby z prodeje jsou inkasovány ve výši 50 % v měsíci prodeje, 35 % v následujícím měsíci. 12 % ve druhém měsíci a 3 % jsou nedobytná; objem prodeje činil v dubnu 920 000 Kč, v květnu 650 000 Kč a na červen je předpoklad 800 000 Kč
- 70 % uskutečněných nákupů zásob je hrazeno v měsíci nákupu a zbytek v následujícím měsíci; v květnu nakoupila společnost zboží v objemu 325 000 Kč a na červen je rozpočtováno 420 000 Kč
- na výplaty mezd v červnu je počítáno 125 000 Kč
- odpisy dlouhodobého majetku za červen byly vypočteny v částce 24 000 Kč
- ostatní výdaje podle rozpočtu na červen činí 95 000 Kč
- záloha na daň z příjmů odvedená v červnu bude činit 55 000 Kč
- úroky z úvěru převáděné z účtu společnosti v červnu jsou stanoveny na 5 600 Kč

Počáteční stav peněžních prostředků	
Inkaso tržeb z prodeje:	
Celkem disponibilní prostředky	
Výdaje na nákup zboží:	
Celkem výdaje	
Konečný stav peněžních prostředků společnosti	

PŘÍKLAD Č. 7

Sestavte rozpočet peněžních toků za II. čtvrtletí přímou metodou, pokud znáte následující údaje:

1. Podnik vyrábí desinfekční látku CLEAN, cena 1 tuny desinfekční látky činí 35 000 Kč.
2. Zásoby materiálu se nakupují s měsíčním předstihem, úhrada je 60 % při nákupu a 40 % měsíc po koupi.
3. Z rozpočtu variabilních nákladů se vyloučí náklady na přípravu a záběh výroby, které vznikly v minulosti (nejsou peněžními výdaji) ve výši 200 tis. Kč měsíčně.
4. Měsíční fixní náklady jsou 2 000 tis. Kč. Z rozpočtu fixních nákladů se vylučují odpisy ve výši 200 tis. Kč měsíčně a náklady příštích období ve výši 150 tis. Kč měsíčně. Připočítávají se nepravidelné výdaje za nájemné ve výši 700 tis. Kč placené na počátku čtvrtletí.
5. Inkaso tržeb: 80 % při prodeji, 20 % s měsíčním zpožděním – dodavatelský úvěr.
6. Výplaty mezd se provádí s měsíčním zpožděním.
7. Ostatní podklady jsou uvedeny ve výchozích tabulkách.

Vyjádřete změny ve stavu oběžných aktiv a pasiv. Dále navrhnete opatření pro zajištění dostatečné výše peněžních prostředků. K pokrytí peněžních nedostatků je možno získat překlenovací úvěr s úrokovou sazbou 12 % p.a. (úroky se platí na konci čtvrtletí). Počáteční zůstatek peněžních prostředků činil 200 tis. Kč.

Výchozí tabulky:

Předběžná kalkulace 1 t výrobku:

Položka	tis. Kč
Přímý materiál	12
Přímé mzdy	10
Režie variabilní	7
NV	29
Cena	35
Marže	6

Plán výroby a prodeje:

Měsíc	Výroba (t)	Prodej (t)	Změna (t)
Březen	600	500	100
Duben	1 000	1 000	0
Květen	800	1 000	- 200
Červen	1 200	900	300
II. čtvrtletí	3 000	2 900	100
Červenec	900	1 000	- 100

Rozpočet peněžních toků - investiční činnost v tis. Kč:

	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí
Pořízení HIM - faktury	- 5 000	- 3 000	- 2 000	
Příjmy – prodej HIM	0	800	500	
Celkem				

Rozpočet daňových výdajů v tis. Kč:

	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí
Zálohy na daň z příjmů	150	150	150	

Rozpočet financování kapitálových operací v tis. Kč:

	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí
Splátka dlouhodobých dluhů	- 1 000	-600	- 400	
Výplata záloh na dividendy			- 100	
Celkem				

Rozpočet úroků v tis. Kč

	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí
Úroky z úvěrů do 31. 3.	250	250	250	

Rozpočet tržeb a inkasa tržeb v tis. Kč:

	Březen	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí
Prodej (t)					
Fakturace					
Inkaso					
- v hotovosti					
- úvěr 1 měsíc					
Celkem inkaso					

Rozpočet spotřeby a nákupu přímého materiálu v tis. Kč:

	Březen	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí	Červenec
Výroba (t)						
Spotřeba						
Nákup						
Úhrada při nákupu						
Úhrada po měsíci						
Úhrada celkem						

Rozpočet osobních nákladů a jejich výdajů v tis. Kč:

	Březen	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí	Červenec
Výroba (t)						
Přímé osobní náklady						
Výplata – výdaje						

Rozpočet variabilních nákladů a jejich výdajů v tis. Kč:

	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí
Výroba (t)				
Režie variabilní				
Náklady na přípravu výroby				
Variabilní výdaje				

Rozpočet fixních nákladů a jejich výdajů v tis. Kč:

	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí
Fixní náklady				
z toho nepeněžní položky:				
- odpisy				
- náklady příštích období				
- neprav. výdaje: nájemné				
Fixní výdaje				

Celkový rozpočet peněžních toků v tis. Kč:

	Duben	Květen	Červen	II. čtvrtletí
A. Provozní činnost				
1. Příjmy - Inkaso tržeb				
2. Výdaje				
Nákup materiálu				
Výplata mezd				
Režie variabilní				
Režie fixní				
Výdaje celkem				
3. Přebytek + nedostatek -				
4. Úroky a daň z příjmů				
b) Úroky podle stavu 31. 3.				
c) Zálohy na daň z příjmů				
5. Přebytek + nedostatek -				
B. Investiční činnost				
6. Investiční činnost				
7. Přebytek + nedostatek -				
C. Finanční činnost				
8. Financování				
9. Přebytek + nedostatek -				

Návrh opatření : (v tis. Kč)

	duben	květen	červen	II. čtvrtletí
Počáteční zůstatek původní				
Peněžní toky				
Konečný zůstatek původní				
Překl. úvěr splatný ve III. čtvrl.				
Úrok 12% (červen)				
Upravený počáteční zůstatek				
Upravený konečný zůstatek				

PŘÍKLAD Č. 8 – DOMÁCÍ ÚKOL

Sestavte rozpočet peněžních toků z provozní činnosti za III. čtvrtletí přímou metodou. Dále vyjádřete změny ve stavu oběžných aktiv a pasiv. Znáte následující údaje:

Předběžná kalkulace 1 ks výrobku:

Položka	tis. Kč
Přímý materiál	6
Přímé mzdy	4
Režie variabilní	5
NV	15

Plán výroby a prodeje:

Měsíc	Výroba (ks)	Prodej (ks)
Červen	1 300	1 200
Červenec	1 000	1 100
Srpen	800	1 000
Září	1000	800
Říjen	700	900

1. Cena 1 kusu výrobku činí 20 tis. Kč.
2. Zásoby materiálu se nakupují s měsíčním předstihem, úhrada je 60 % při nákupu a 40 % měsíc po koupi.
3. Z rozpočtu variabilních nákladů se vyloučí náklady na přípravu a záběh výroby, které vznikly v minulosti (nejsou peněžními výdaji): 250 tis. Kč měsíčně.
4. Fixní režie jsou 4 000 tis. Kč měsíčně. Z rozpočtu fixních nákladů se vylučují odpisy: 500 tis. Kč měsíčně.
5. Inkaso tržeb: 50 % při prodeji, 50 % s měsíčním zpožděním.

Rozpočet tržeb a inkasa tržeb v tis. Kč:

	Červen	Červenec	Srpen	Září	III. čtvrtletí

Rozpočet spotřeby a nákupu přímého materiálu v tis. Kč:

	Červen	Červenec	Srpen	Září	III. čtvrtletí	Říjen

Rozpočet osobních nákladů a jejich výdajů v tis. Kč:

	Červen	Červenec	Srpen	Září	III. čtvrtletí	Říjen

Rozpočet variabilních nákladů a jejich výdajů v tis. Kč:

	Červenec	Srpen	Září	III. čtvrtletí

Rozpočet fixních nákladů a jejich výdajů v tis. Kč:

	Červenec	Srpen	Září	III. čtvrtletí

Rozpočet cash-flow z provozní činnosti za III. čtvrtletí:

	Červenec	Srpen	Září	III. čtvrtletí
A. Provozní činnost				
1. Příjmy				
2. Výdaje				
3. CF z provozní činnosti				